

Bruxelles, den 2.7.2014
COM(2014) 446 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Grønt beskæftigelsesinitiativ:
Udnyttelse af jobskabespotentialet i den grønne økonomi**

1. Indledning

Europa 2020-strategien anerkender den centrale rolle, som overgangen til en grøn, ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi spiller med henblik på at opnå intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Ineffektiv brug af ressourcer, ikkebæredygtigt pres på miljøet og klimaforandringer samt social eksklusion og sociale uligheder udgør udfordringer for langsigtet økonomisk vækst, og en alternativ vækstmodel, "BNP og mere", har været på dagsordenen i mange år¹.

En model for *grøn vækst*, der fører til en klimaresistent og ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi, bruges til at afbilde en strukturel økonomisk forandring, som hovedsagelig skyldes ressourceknaphed, teknologisk forandring og innovation, nye markeder og ændringer i industriens og forbrugernes efterspørgselsmønstre². Ressourcer og priser på råmaterialer og energi³ har allerede indvirkning på virksomheders omkostningsstruktur, da den globale efterspørgsel efter disse ressourcer vil fortsætte med at stige på grund af øget forbrug i vækstøkonomier. Den nuværende lineære model, hvor man "tager-producerer-forbruger og bortskaffer" – vil gradvist blive afløst af en cirkulær model, hvor man får yderligere merværdi og større gavn af hvert ton materiale, hver joule energi og hver hektar land ved at spare, genbruge og genvinde materialer, og hvor ressourceproduktivitet kommer til at definere konkurrenceevnen fremover⁴.

Grøn vækst er både en udfordring og en mulighed for arbejdsmarkedet og kvalifikationerne, som til gengæld er vigtige faktorer for at muliggøre grøn vækst. Overgangen vil medføre grundlæggende forandringer i hele økonomien og i en bred vifte af sektorer: Der vil blive skabt yderligere beskæftigelse, nogle job vil blive erstattet og andre omdefineret⁵. I denne sammenhæng er bedre målretning og koordinering af arbejdsmarkedsforanstaltninger og -værktøjer af afgørende betydning for at skabe de nødvendige betingelser for at støtte grøn beskæftigelse, bygge bro over kvalifikationskløfter og mangel på arbejdskraft og foregribe ændringer i behovet for menneskelig kapital.

Kommissionens beskæftigelsespakke fra 2012 fremlægger en ramme for et opsving med høj beskæftigelse og fremhæver behovet for yderligere at udvikle arbejdsmarkedsværktøjer og identificere kvalifikationsbehov for at støtte overgangen til en grøn økonomi og gøre fremskridt i retning af Europa 2020-beskæftigelsesmålene⁶.

De årlige vækstundersøgelser for 2013 og 2014 understregede den grønne økonomis jobskabelsespotentiale og behovet for at udvikle strategiske rammer, hvori arbejdsmarkeds- og kvalifikationspolitikker spiller en aktiv rolle til fremme af jobskabelse⁷. Ikke desto mindre findes integrerede politikrammer, der forbinder grøn vækst og beskæftigelse, kun i et lille antal medlemsstater, hvorimod de fleste har en usammenhængende og fragmenteret tilgang⁸.

¹ KOM(2009) 433 endelig; se også *Progress on "GDP and beyond" actions* (COM SWD(2013) 303 final).

² Se bl.a. OECD (2011), *Towards green growth*; UNEP (2011), *Towards a green economy*.

³ Se også *Meddelelse om en Politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030* (COM(2014) 015 final) og *Meddelelse om Energipriser og -omkostninger i Europa* (COM(2014) 021 final).

⁴ *Towards a circular economy: A zero waste programme for Europe* (COM(2014) ...).

⁵ OECD (2012), *The jobs potential of a shift towards a low carbon economy*; OECD (2012), *OECD Employment Outlook 2012*, se kapitel 4 "What green growth means for workers and labour market policies: an initial assessment"; ILO (2011), *Skills for green jobs, a global view*.

⁶ Beskæftigelsesretningslinje 7 understreger, at medlemsstaterne bør fremme jobskabelse på alle områder, herunder grøn beskæftigelse.

⁷ COM(2013) 0800 final.

⁸ Udkast til den fælles rapport om beskæftigelsen (COM(2013) 0801 final). Se også EC (2013), *Promoting green jobs throughout the crisis: a handbook of best practices in Europe*, EEO Review. Håndbogen indkredser

Som anført i 7. miljøhandlingsprogram afhænger udnyttelsen af hele vækst- og jobpotentialet i den grønne økonomi desuden af øget inddragelse af miljøet og sammenhæng i politikken, så der udvikles og gennemføres sektorpolitikker på EU-plan og medlemsstatsplan⁹. I 2014 fremhævede den europæiske platform for ressourceeffektivitet (EREP) også behovet for at udvikle en bred strategi for grønne job, kvalifikationer og uddannelse og opfordrede EU til at integrere målene for bæredygtighed, identificere arbejdsmarkedsinstrumenter til at ledsage overgangen, mobilisere EU-finansiering, støtte udvekslingen af god praksis, fremme bevidstgørelse og engagement og sikre opfølgning i det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker.¹⁰

Denne meddelelse har til formål at fastlægge strategirammevilkår, så arbejdsmarkedspolitikken og kvalifikationspolitikken får mulighed for at spille en aktiv rolle til fremme af beskæftigelse og jobskabelse i den grønne økonomi. Den indeholder målrettede politiktiltag og værktøjer til at sikre, at beskæftigelsesdagsordenen og miljødagsordenen konvergerer, og bidrage til at nå Europa 2020-målene.

2. På vej mod en grøn økonomi – muligheder og udfordringer for arbejdsmarkedet

At økonomien bliver grønnere skyldes hovedsagelig en langsigtet global tendens i retning af øget ressourceknaphed og stigende priser på energi og råmaterialer, der forværres af Europas voksende afhængighed af import af disse ressourcer. For at tage disse udfordringer op har EU gennemført en række politikker og strategier med henblik på at støtte overgangen til en ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi og samtidig styrke EU's konkurrenceevne. En af de vigtigste er klima- og energipakken for 2020, som opstiller mål, der skal nås senest i 2020, for nedbringelse af drivhusgasemissioner, vedvarende energikilder og øget energieffektivitet. Det er almindelig anerkendt, at en vellykket overgang til en grøn og ressource- og energieffektiv økonomi vil forandre arbejdsmarkedene. Det er derfor nødvendigt at forstå virkningerne for arbejdsmarkedet for bedre at kunne foregribe og håndtere strukturtilpasninger¹¹.

Der har fundet en betydelig jobskabelse sted i sektoren for miljøvarer og -tjenester (EGSS) – ofte benævnt "grønne job" – selv under den økonomiske krise. Beskæftigelsen i EU voksede fra 3 til 4,2 millioner mellem 2002 og 2011, herunder med 20 % i de økonomiske krisear¹².

Potentialet for jobskabelse i forbindelse med produktion af energi fra vedvarende kilder, energieffektivitet, affaldshåndtering og vandforvaltning, luftkvalitet, genopretning og bevarelse af biodiversitet og udvikling af grøn infrastruktur er betydeligt og er modstandsdygtigt over for ændringer i konjunkturforløbet.

F.eks. kan en stigning på 1 % i vækstraten i vandindustrien i Europa skabe mellem 10 000 og 20 000 nye job¹³. Turisme og fritidsaktiviteter i Natura 2000-områder anslås til direkte at

nationale og/eller regionale strategier eller enkelte politiktiltag med henblik på fremme af beskæftigelsen i grønne sektorer.

⁹ EUT L 354 af 28.12.2013.

¹⁰

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/documents/erep_manifesto_and_policy_recommendations_31-03-2014.pdf.

¹¹ Cambridge Econometrics, GHK and the Warwick Institute for Employment Research (2011), *Studies on sustainability issues — Green jobs; trade and labour* (Undersøgelse foretaget for GD EMPL).

¹² Data fra Eurostat om sektoren for miljøvarer og -tjenester.

bidrage med omkring 8 millioner job svarende til 6 % af den samlede beskæftigelse i EU¹⁴. Gennemførelse af eksisterende lovgivning om affaldsforebyggelse og -håndtering ville kunne skabe over 400 000 nye job¹⁵, og den gennemgang af lovgivningen om affald, som Kommissionen nu stiller forslag om, ville kunne skabe omkring 180 000 yderligere job¹⁶ og samtidig bidrage til at åbne nye markeder, udnytte ressourcer bedre, nedbringe afhængigheden af import af råvarer og mindske trykket på miljøet¹⁷.

Intern omlægning og omdefinering af job vil påvirke sektorer, som er ansvarlige for en stor del af emissionerne (energi, transport, landbrug og byggeri, der tegner sig for henholdsvis 33 %, 20 %, 12 % og 12 % af EU's drivhusgasemissioner)¹⁸. Øget investering i isolering og energieffektivitet vil sandsynligvis have en positiv indvirkning på jobskabelse i bygge- og anlægssektoren, hvor over fire millioner arbejdstagere vil have behov for opkvalificering¹⁹. Der bør ligeledes skabes job i biomassesektoren og biobrændstofsektoren²⁰. I landbrugssektoren og skovbrugssektoren øger nyligt indførte grønne foranstaltninger leveringen af offentlige tjenester fra landbrug og skovbrug, samtidig med at de sikrer grøn vækst i disse sektorer. Der er muligheder for jobskabelse i landbrugssektoren, navnlig gennem kvalitetsproduktion, økologisk landbrug, landskabspleje, grøn landbrugs-/økoturisme, grønne (miljø-) tjenester og/eller infrastruktur i landdistrikter.

For energiintensive erhvervsgrøner (f.eks. kemikalier eller jern og stål) er billedet mere komplekst, da de står over for både udfordringer og muligheder som følge af behovet for at begrænse emissioner og udvikle nye sektorer og varer. For at tage hånd om konkurrenceevnen i de erhvervsgrøner, der risikerer at flytte ud som følge af indvirkningen fra klimapolitikkerne, har Kommissionen indført foranstaltninger for at hindre "kulstoflækage"²¹. I den kemiske sektor anslås en grønnere kemisk industri at skabe flere job end i olieindustrien og den nuværende kemiske industri²². I stålindustrien fører brugen af genanvendelige materialer som f.eks. stålskrot til store energibesparelser og har derfor en positiv indvirkning på sektorens konkurrenceevne.

For så vidt angår økonomien som helhed kan virksomhederne udvide deres markeder og skabe nye job, samtidig med at de omdefinierer de eksisterende, ved at øge effektiviteten af produktionsprocesserne, anvende innovative løsninger til at spare ressourcer, udvikle nye forretningsmodeller eller tilbyde mere bæredygtige varer og tjenester. Ressourceproduktiviteten i EU voksede med 20 % i perioden 2000-2011. Hvis denne sats bibeholdes, ville det føre til en yderligere stigning på 30 % senest i 2030, og det ville kunne øge BNP med næsten 1 %, samtidig med at der ville kunne skabes over 2 millioner job.

¹³ Ecorys, Acteon (2014), *Potential for sustainable growth in the water industry sector in the EU and the marine sector – Input to the European Semester*.

¹⁴ Bio Intelligence Service (2011), *Estimating the economic value of the benefits provided by the tourism/recreation and employment supported by Natura 2000*.

¹⁵ Bio Intelligence Service (2012), *Implementing EU waste legislation for green growth*.

¹⁶ Impact Assessment for 2014 Waste Review – Staff Working Document.

¹⁷ Bio Intelligence Service (2012), *Implementing EU waste legislation for green growth*.

¹⁸ Se Cambridge Econometrics, and al. (2013), *Employment effects of selected scenarios from the Energy roadmap 2050*, Final report for the EC (DG Energy),

http://ec.europa.eu/energy/observatory/studies/doc/2013_report_employment_effects_roadmap_2050.pdf.

¹⁹ COM, BUILD UP Skills (2013), *Preliminary findings from Member States Roadmaps*.

²⁰ http://www.energies-renouvelables.org/observ-er/stat_baro/barobilan/barobilan13-gb.pdf.

²¹ Se http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/leakage/index_en.htm.

²² http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---sector/documents/publication/wcms_226385.pdf.

3. Politiktiltag

Dynamiske og velfungerende arbejdsmarkeder indtager en nøglerolle med henblik på at fremme overgangen til en grøn og ressourceeffektiv økonomi. Tiltag på EU-plan bør fokusere på følgende:

- Bygge bro over kvalifikationskløfter
- Foregribe forandring, sikre overgange og fremme mobilitet
- Støtte jobskabelse
- Øge datakvaliteten.

3.1 Bygge bro over kvalifikationskløfter

En grøn økonomi vil skabe nye job og åbne nye markeder, men EU's konkurrenceevne, innovative kapacitet og produktivitet bliver i høj grad afhængig af tilgængeligheden af faglærte arbejdstagere. Dette indebærer fremme af kvalifikationsudvikling (3.1.1) og bedre prognoser for kvalifikationsbehov i de forskellige sektorer og erhvervsgrene, så de relevante myndigheder og berørte parter får mulighed for at tilpasse sig ændringer (3.1.2).

3.1.1 Fremme af kvalifikationsudvikling

Medlemsstaterne er i færd med at udvikle klassifikationer for "grønne" kvalifikationer²³, men det er nu slået fast, at overgangen til en grønnere økonomi får en betydelig indvirkning på kvalifikationsbehovet med øget efterspørgsel efter faglært arbejdskraft i voksende miljøindustrier, opkvalificering af arbejdstagere i alle sektorer og omskoling af arbejdstagere i sektorer, der er udsat for strukturomlægning²⁴. Intensiteten af økoinnovation får varierende indvirkning på jobkvalifikationskravene i de forskellige sektorer og erhvervsgrene.

Hvor der skabes nye job i forbindelse med stærk innovation, vil disse kræve generelle kvalifikationer såvel som kvalifikationer inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) som led i obligatoriske og videregående uddannelser. Opkvalificering i alle sektorer og erhverv bliver nødvendig for at erhverve nye kvalifikationer og ny viden som f.eks. viden om nye isoleringsmaterialer, nye tilgange til byggematerialer, design, teknik, viden om bestemmelser m.v. Kvalifikationer i forbindelse med grøn økonomi er ikke altid fuldstændig nye eller "unikke" kvalifikationer. De kombinerer tværgående kompetencer og "specifikke" kvalifikationer. I nogle tilfælde vil visse opgaver og ansvarsområder, der kræver særlige kombinationer af kvalifikationer og viden, føre til nye erhvervsfunktionsprofiler.

At fremme tilpasningen af arbejdsstyrken og uddannelsessystemerne kræver en målrettet indgriben fra de offentlige myndigheders side for at undgå kvalifikationsflaskehalse, støtte jobskift og skærpe uddannelsessystemernes reaktionsevne over for nye kvalifikationskrav. Dette kræver gennemgang og ajourføring af kvalifikationer og dertil svarende læseplaner²⁵.

²³ Se f.eks. Ecorys (2010), *Programmes to promote environmental skills*.

²⁴ OECD (2012); ILO (2012); Cambridge Econometrics, and al. (2011), *Studies on sustainability issues — Green jobs; trade and labour*.

²⁵ CEDEFOP (2012), *Green skills and environmental awareness in vocational education and training*.

Der bør udvikles sektorspecifikke kvalitetsnormer for uddannelse suppleret med kvalitetssikringsmekanismer og akkrediteringssystemer i erhvervsrettet uddannelse (VET) for bedre at afpasse VET-udbuddet efter arbejdsmarkedets behov. Certificering af uformelt erhvervede grønne kvalifikationer suppleret med fleksibel uddannelse, der fører til kvalifikationer, kan også lette overgange for arbejdstagere, som er udsat for omstrukturering. Styringsmekanismer for VET bør udnytte kvalifikationsprognoser bedre. Sektorspecifikke arbejdsmarkedsparter bør i højere grad inddrages i udformningen og revisionen af uddannelsesprogrammer, kvalifikationer og akkrediteringssystemer.

3.1.2 Bedre prognoser for kvalifikationsbehov

Da strukturændringer i økonomien vil føre til nye kvalifikationskrav og erhverv, er det nødvendigt bedre at vurdere job- og kvalifikationsudviklingen med henblik på at fremme overgangen til den *grønne økonomi*. Klassifikationssystemer som f.eks. det europæiske klassifikationssystem for færdigheder, kompetencer, kvalifikationer og erhverv (ESCO) kan anvendes til at identificere kvalifikationskløfter. EU-oversigten over kvalifikationer, som Kommissionen lancerede i 2012, giver et overblik over europæiske, nationale og sektorspecifikke resultater for perspektiverne på kort til mellemlangt sigt for job- og kvalifikationsbehov.

De offentlige arbejdsformidlinger (Public Employment Services - PES) giver værdifulde oplysninger om kvalifikationsbehov på arbejdsmarkedet. I nogle medlemsstater har PES udviklet værktøjer til at overvåge efterspørgslen efter grønne kvalifikationer i forskellige sektorer af økonomien, herunder i grønne sektorer²⁶. I den sammenhæng består udfordringen i at anvende eksisterende data til at ændre eller tilpasse uddannelses tilbud, tilgængelighed og format samt uddannelsesforløb.

Det er derfor afgørende at udvikle strategier for indsamling af oplysninger med fokus på forventede rekrutteringsbehov og identifikation af nødvendige kvalifikationer. Nært samarbejde mellem myndigheder, industrien, arbejdsmarkedsparter og forskning er væsentligt i denne forbindelse. Kommissionen har fremmet sektorråd for kvalifikationer og alliancer vedrørende sektorspecifikke kvalifikationer bl.a. i bilindustrien, bygge- og anlægssektoren og den kemiske sektor.

Som anført i Kommissionens grønne handlingsplan for SMV'er²⁷ er udvikling af arbejdsstyrken en særlig udfordring for SMV'er, da de har færre ressourcer til rådighed til at reagere på omstillingsbehov. Derfor bør SMV'er modtage støtte og vejledning til bedre at foregribe kvalifikationsbehov og bygge bro over kvalifikationskløfter. Der bør udvikles værktøjer såsom fjernundervisningsordninger, konsulent- og rådgivningstjenester for at bistå SMV'er med at blive mere energi- og ressourceeffektive og for at fremme anvendelsen af miljøledelsesstandarder²⁸.

For at bidrage til at bygge bro over eksisterende kvalifikationskløfter vil Kommissionen:

- samarbejde med berørte parter på sektorplan (bl.a. **sektorråd for kvalifikationer og alliancer vedrørende sektorspecifikke kvalifikationer**) for at tilskynde til udvikling af

²⁶ DG EMPL (2013), PES to PES Dialogue, *Public employment services and green jobs*.

²⁷ Meddelelse fra Kommissionen - "En grøn handlingsplan for SMV'er" (COM(2014) ...).

²⁸ F.eks. EU's ordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) eller ISO 14001.

grønne kompetencer og styrke forbindelserne til **ESCO** og **EU-oversigten over kvalifikationer**

- fremme udveksling af god praksis for kvalifikationsbaserede strategier under **Programmet for gensidig læring under den europæiske beskæftigelsesstrategi** i samarbejde med Cedefop

- fremme udveksling af god praksis inden for det **europæiske PES-netværk** for anvendelse af arbejdsmarkedsdata og prognoser og for fremme af partnerskaber med alle relevante berørte parter med henblik på bedre at foregribe virksomhedernes behov for grønne kvalifikationer

- samarbejde med **InnoEnergy** og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi/**videns- og innovationsfællesskabet om klima** om at levere innovativ bæredygtig energi og miljøfokuserede uddannelsesmodeller på kandidat- og ph.d.-niveau og videreudvikle sine nye virksomhedsetableringsinstrumenter for at fremme klimarelateret iværksætter

- fremme bedste praksis inden for det europæiske netværk for landdistriktsudvikling og det europæiske innovationspartnerskab om produktivitet og bæredygtighed i landbruget under **den fælles landbrugspolitik**.

Medlemsstaterne opfordres til at revidere og ajourføre kvalifikationer og dertil svarende uddannelse og læseplaner med henblik på at opfylde den nye efterspørgsel på markedet.

3.2 Foregribe forandring, sikre overgange og fremme mobilitet

Omstillingsprocesser, navnlig fra aktiviteter i tilbagegang til aktiviteter i vækst, kræver rettidig foregribelse og håndtering. Omstrukturering bør håndteres på en socialt ansvarlig måde, navnlig for at bevare menneskelig kapital (3.2.1); arbejdsmarkedsinstitutioner skal bidrage til at lette og sikre overgange (3.2.2); og beskæftigelsesmæssig og geografisk mobilitet bør fremmes yderligere (3.2.3).

3.2.1 Foregribe forandring og håndtere omstrukturering

EU har en omfattende lovramme for regulering af den måde, hvorpå den sociale dialog bør håndtere foregribelse af forandringer og omstruktureringer. Desuden indeholder EU-kvalitetsrammen for foregribelse af forandringer og omstruktureringer²⁹ en række principper og gode praksisser for foregribelse af forandringer og håndtering af omstruktureringer; den er som sådan også relevant for en vellykket håndtering af den grønne overgang ud fra et socioøkonomisk perspektiv. Rettidig foregribelse af forandringer og af kvalifikationsbehov bidrager til virksomhedernes konkurrenceevne og arbejdstagernes beskæftigelsesegnethed. Foregribelse af forandringer bør omfatte løbende efteruddannelsesprogrammer for arbejdstagere på jobbet. Arbejdsbaseret læring kan også støtte grøn innovation, navnlig når den suppleres af passende valideringssystemer.

Det er afgørende at opstille særlige retningslinjer for sektorer, hvor der forventes en betydelig øgning, reduktion eller omlægning af beskæftigelsen. Der er blevet iværksat en række sektorspecifikke initiativer (såsom Cars 2020, Construction 2020) til støtte for energi- og ressourceeffektivitetsmål, hvori beskæftigelses- og kvalifikationsaspekter også er blevet inddraget.

²⁹ COM(2013) 0882 final.

For at sikre, at den grønne omstilling fører til bedre job, bør sundheds- og sikkerhedsaspekter ligeledes tages i betragtning, navnlig nye risici i forbindelse med udvikling af grønne teknologier. Mere bæredygtige teknologier, varer og processer vil sandsynligvis mindske risikoen for skadelig eksponering for arbejdstagere, men potentielle nye farer skal vurderes omhyggeligt og integreres i forebyggelsesstrategier for at foregribe, identificere, evaluere og kontrollere nye farer og risici³⁰.

3.2.2 Tilpasse arbejdsmarkedsinstitutionerne for at lette og sikre overgange

PES er i stigende grad involveret i grønne beskæftigelsesstrategier og -programmer³¹. De bringer arbejdsgivere og uddannelsesinstitutioner sammen i lokale eller regionale programmer, der er rettet mod arbejdsløse og udsatte grupper, og udvikler incitamenter for at fremme geografisk og beskæftigelsesmæssig mobilitet ved at etablere systemer for certificering og overførsel af færdigheder og databaser over arbejdsgivernes behov.

PES spiller også en voksende rolle ved at yde erhvervsvejledningstjenester samt iværksætte kvalifikationsplaner og foretage validering af ikkeformel og uformel læring.

3.2.3 Fremme mobilitet

At fremme arbejdstagernes mobilitet både mellem regioner og mellem medlemsstater kan være med til at opfylde den umiddelbare efterspørgsel på arbejdsmarkedet. Visse sektorer som f.eks. bygge- og anlægssektoren er præget af mobilitet over middel, mens andre som f.eks. forsyningsvirksomhed (vandforsyning, kloakering og elektricitet) ikke er. Kommissionen fremmer mobilitet inden for EU gennem Eures - den europæiske portal for jobmobilitet. Den vil også fremme målrettede mobilitetsordninger for at bidrage til at løse flaskehalsproblemer og besætte nichestillinger i sektorer og erhverv, især i den grønne økonomi³². Øget mobilitet vil også kræve investeringer i kompetencebaseret matchning på EU-plan gennem ESCO og fremme af det europæiske område for færdigheder og kvalifikationer. Desuden bør erhvervsfunktionsprofiler løbende opdateres for at tage hensyn til kvalifikationsbehovet i den grønne økonomi.

Med henblik på at foregribe forandringer, sikre overgange og fremme mobilitet vil Kommissionen:

- bygge på de indhøstede erfaringer fra de igangværende **sektorspecifikke initiativer vedrørende foregribelse og håndtering af omstrukturering** og vurdere muligheden for at udvide dem til også at omfatte andre sektorer med grønt potentiale
- samarbejde med PES som led i det **europæiske PES-netværk** for at bidrage til beskæftigelsesmæssig mobilitet for at opfylde særlige arbejdsmarkedsbehov, bl.a. erhverv, der kræver grønne kvalifikationer
- som led i den europæiske beskæftigelsesstrategi støtte **gensidig læring og peer-review** om passende arbejdsmarkedspolitikker
- gøre brug af **målrettede arbejdskraftmobilitetsordninger** under programmet for beskæftigelse og social innovation for at fremme arbejdskraftmobilitet for jobsøgende

³⁰ Meddelelse om *en EU-strategiramme for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2014-2020* (COM(2014) 0332 final); se også European Agency for Safety and Health at Work (2013), *Green jobs and occupational safety and health*.

³¹ DG EMPL (2013), PES to PES Dialogue, *Public employment services and green jobs*.

³² Forordning (EU) nr. 1296/2013 af 11. december 2013.

- gennem **ESCO** støtte kompetencebaseret jobmatchning og analyse af tendenser i udbud af og efterspørgsel efter grønne kvalifikationer ud fra puljen af ledige job og CV'er, der er tilgængelige i **Eures**.

Medlemsstaterne og arbejdsmarkedsparterne opfordres til at fremme bred anvendelse af den europæiske kvalitetsramme for foregribelse af forandringer og omstruktureringer i forbindelse med en grønnere økonomi.

3.3. Støtte jobskabelse

EU-midler bør anvendes til at støtte grøn overgang (3.3.1). Desuden er skatteomlægning fra arbejde mod miljøafgift (3.3.2), grønne offentlige indkøb (3.3.3) og grønt iværksætter (3.3.4) lige så vigtigt for at støtte grøn jobskabelse.

3.3.1 Udnytte EU-midler effektivt

De europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) er vigtige kilder til investeringer til fremme af bæredygtig vækst og jobskabelse. EU's vigtigste finansielle instrumenter til støtte for udbud af kvalifikationer, jobskabelse og overgange i den grønne økonomi omfatter:

- Den Europæiske Socialfond (ESF), der samfinansierer aktiveringsforanstaltninger på arbejdsmarkedet, foranstaltninger med henblik på at lette overgangen til arbejde og opgradering af viden og kvalifikationer. ESF kan støtte arbejdsstyrkens overgang til grønnere job, bidrage til at afhjælpe mangel på kvalifikationer og forbedre VET-systemer (herunder gennem tilpasning af læseplaner).
- Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), der støtter investeringer i energi- og ressourceeffektivitet, vedvarende energi, affaldshåndtering og vandforvaltning, grøn infrastruktur, bevarelse og beskyttelse af biodiversitet, økoinnovation, uddannelsesinfrastruktur og forskning, udvikling og innovation inden for lavemissionsteknologier. Regionerne bliver nødt til at investere en minimumsandel af EFRU-midler i foranstaltninger i forbindelse med en lavemissionsøkonomi (20 % i mere udviklede regioner, 15 % i overgangsregioner og 12 % i mindre udviklede regioner).
- Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), der støtter investeringer i landbrug, skovbrug, miljø, erhvervsliv i landdistrikter og infrastruktur, herunder investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet, ressourceforvaltning (vand, affald, jord osv.) og innovation. Medlemsstaterne bliver nødt til at investere en minimumsandel på 30 % af det samlede bidrag fra ELFUL i modvirkning af klimaforandringer og miljøspørgsmål.
- Programmet for virksomheders konkurrenceevne og SMV'er (Cosme) og Horisont 2020, der har til formål at bidrage til økonomisk vækst og beskæftigelse ved at støtte projekter, som beskæftiger sig med innovation, herunder vedvarende energi, energieffektivitet, retablering af økosystemer og genetablering af natur i byerne.
- Life-programmet, der støtter en række målrettede innovative miljø- og klimarelaterede projekter med indvirkning på job og kvalifikationer, herunder gennem finansieringsfaciliteten for naturkapital og instrumentet til privatfinansiering af energieffektivitet.

Kommissionen tilskynder og støtter etableringen og gennemførelsen af finansielle instrumenter, som medfinansieres af de europæiske struktur- og investeringsfonde gennem de

finansielle instrumenter – Technical Advisory Platform (FI-TAP) og andre fælles instrumenter med EIB-Gruppen. Disse instrumenter kan tiltrække yderligere private investeringer i en grønnere økonomi og kan medvirke til at realisere det hermed forbundne jobpotentiale.

Synergier mellem programmer på nationalt plan og på EU-plan bør udvikles yderligere.

3.3.2 *Skatteomlægning - fra arbejde til miljø*

Skatteomlægning fra skat på arbejde til skat, der er mindre skadelig for vækst som f.eks. skat på forbrug, ejendom og miljø (og fjernelse af skadelige subsidier) kan føre til både højere beskæftigelse og lavere emissioner og mindre forurening. Denne virkning vil være mest synlig i medlemsstater med en høj skattebyrde. En tredjedel af medlemsstaterne har plads til en sådan skatteomlægning, mens en anden tredjedel har mulighed for at forbedre udformningen af eksisterende miljørelaterede skatter³³.

Sådanne reformer bør inddrage virkningen for beskæftigelsen af målrettede nedbringelser af arbejdskraftomkostningerne f.eks. for lavtuddannede arbejdstagere i forhold til generelle nedskæringer samt den fordelingsmæssige indvirkning af omlægningen til grønne afgifter. En række medlemsstater har modtaget landespecifikke henstillinger på dette område som led i det europæiske semester. Desuden kunne medlemsstaterne anvende nogle af indtægterne fra bortauktionering af emissionskvoter under EU's emissionshandelssystem til at nedbringe arbejdskraftomkostninger, hvilket kan få en samlet positiv indvirkning på beskæftigelsen.

3.3.3 *Øge den administrative kapacitet og fremme grønne offentlige indkøb*

En række medlemsstater har huller i deres administrative kapacitet til at udforme mere integrerede løsninger på økonomiske, sociale og miljømæssige udfordringer og inddrage videre omkostninger og fordele for samfundet. Navnlig kan offentlige indkøb anvendes til at fremme vækst i den grønne økonomi. EU's nye direktiver om offentlige indkøb fremmer anvendelsen af mærkning og giver udtrykkeligt mulighed for at inddrage produktionsprocessen og indføre et livscyklusomkostningsbegreb. De har potentiale til at udbrede anvendelsen af grønne offentlige indkøb og ville dermed kunne fremme grøn vækst og grønne job.

3.3.4 *Fremme iværksætter*

Adgang til finansiering er et problem for enhver nyetableret virksomhed, og virksomheder i den grønne økonomi er ingen undtagelse. Kommissionen har sammen med Den Europæiske Investeringsbank oprettet en finansieringsfacilitet for naturkapital for bl.a. at støtte naturkapitalrelaterede projekter og små, innovative virksomheder, der går ind for biodiversitet og klimatilpasning. Den seneste stigning i mikrofinansieringsaktiviteter i Europa har ført til, at over 30 % af mikrokreditudbydere udbyder grønne mikrokreditter, og at yderligere 10 % i øjeblikket er i færd med at udvikle sådanne kreditter³⁴.

Den sociale økonomi og de sociale virksomheder har et betydeligt potentiale for at skabe beskæftigelse af høj kvalitet på områder som f.eks. energieffektivitet og vedvarende energi, økologisk landbrug og økoturisme eller den cirkulære økonomi med aktiviteter inden for genbrug, reparation og genvinding. Identifikation af effektive opskalingsstrategier for

³³ EC (2013), Tax reforms in EU Member States 2013. Tax policy challenges for economic growth and fiscal sustainability.

³⁴ European Microfinance Network (EMN) (2013), *European Green Microfinance. A first look*.

grønne sociale virksomheder og oplysning om muligheder ville kunne inspirere andre til at blive iværksættere.

Ifølge de seneste tal har 42 % af SMV'erne mindst en grøn ansat på fuldtid eller deltid – en stigning på 5 % siden 2012 – svarende til over 20 millioner job i hele EU. Den grønne handlingsplan for SMV'er omfatter foranstaltninger til støtte for grønt iværksætteri for innovative og cirkulære virksomhedsmodeller i fremtidens virksomheder.

For at sætte skub i jobskabelsen vil Kommissionen:

- støtte udviklingen af **metodologier for konsekvensanalyser af kvalifikationer og beskæftigelse** i forbindelse med investeringer, navnlig gennem teknisk bistand, udveksling af bedste praksis, pilotprojekter og oplysningstiltag i 2014 og 2015
- fortsat foretage opfølgning af **miljøafgiftsreformen** i medlemsstaterne som led i det europæiske semester
- støtte **kapacitetsopbygningen inden for grønne offentlige indkøb** gennem vejledning om, hvordan den bedst udnyttes i forbindelse med den nyligt vedtagne reform af offentlige indkøb, og fremme oprettelsen af netværk af offentlige myndigheder om grønne offentlige indkøb
- **lette adgangen til finansiering** for sociale virksomheder, herunder dem, der er aktive inden for grøn økonomi, og til grøn mikrofinansiering under EaSI-programmet
- tilskynde organisationer på europæisk plan til at **fremme udveksling af erfaring** mellem udbydere af mikrofinansiering på området for grøn mikrofinansiering
- styrke målrettet støtte under **den grønne handlingsplan for SMV'er** gennem finansiering på EU-plan og SMV-støttenetværk (f.eks. Enterprise Europe Network), navnlig for at opgradere de grønne kvalifikationer i deres arbejdsstyrke.

Medlemsstaterne og regionerne opfordres til at styrke beskæftigelses- og kvalifikationsdimensionen af deres finansielle støtteprogrammer for grønne investeringer og teknologier og bistå grønne sociale virksomheder med at blive "klar til at udvide" og "klar til at gengive og tilpasse". Medlemsstaterne opfordres også til at sikre effektiv udnyttelse af midlerne fra ESI-fondene for at fremme grøn overgang i overensstemmelse med målet om 20 % klimarelaterede foranstaltninger.

3.4. Øge datakvaliteten

Grøn økonomi, grøn vækst og grønne job har været genstand for forskellige definitioner, der støttes af forskellige sæt af statistiske data³⁵. Regelmæssig indsamling af harmoniserede statistikker ville fremme mere evidensbaseret politikudformning og -overvågning samt bedre foregribelse af overgangsvirkninger på arbejdsmarkedet og identifikation af kvalifikationsbehov.

Kommissionen har sammen med medlemsstaterne udviklet indikatorer til at overvåge fremskridt i retning af grøn vækst som led i det europæiske semester³⁶. Desuden indsamles

³⁵ Se Green growth knowledge platform (GGGI, OECD, UNEP, World Bank) (2013), *Moving towards a common approach on green growth indicators*.

³⁶ Se også Beskæftigelsesudvalgets endelige rapport (2010) om *vejen til et grønnere arbejdsmarked - beskæftigelsesdimensionen i forbindelse med tackling af miljøudfordringerne*, hvori der identificeres indikatorer på seks områder: grønne job, grønne kvalifikationer, grønne arbejdspladser, grøn overgang, grønne arbejdsmarkeder og grøn vækst.

data om EGSS på EU-plan for at tilvejebringe harmoniserede europæiske oplysninger om beskæftigelsesrelaterede aktiviteter med miljømæssige formål³⁷. Desuden er Kommissionen ved at udvikle en økonometrisk model (Fidelio)³⁸ til at vurdere de økonomiske, miljømæssige og beskæftigelsesmæssige virkninger af miljøpolitikker og andre politikker.

På internationalt plan blev der vedtaget *retningslinjer vedrørende en statistisk definition af beskæftigelse i miljøsektoren* på den 19. internationale konference for arbejdsmarkedsstatistikere (International Conference of Labour Statisticians) for at bistå landene med at udvikle statistiske standarder og metoder for grønne job, grøn økonomi og beskæftigelse i miljøsektoren og forbedre sammenligneligheden på internationalt plan³⁹.

For at øge datakvaliteten vil Kommissionen:

- yde støtte til de nationale statistiske kontorer i forbindelse med dataindsamling og udvikling af miljøregnskaber i det europæiske statistiske system gennem eksisterende finansiel støtte og uddannelse
- styrke brugen af kvantitative modelleringsværktøjer, der muliggør en mere detaljeret analyse af arbejdsmarkedsvirkninger på EU-plan, medlemsstatsplan og regionalt plan
- ud fra beskæftigelses- og miljøindikatorer, som Beskæftigelsesudvalget har udviklet, støtte overvågningen af politikker i forbindelse med Europa 2020-strategien.

Medlemsstaterne opfordres til at mindske overgangsperioder i forbindelse med gennemførelsen af modulet for EGSS-regnskaber og frister for fremsendelse af data.

4. Fremme den sociale dialog

Inddragelse af arbejdsmarkedsparter på alle niveauer er en forudsætning for at fremme en grønnere økonomi.

Gennem fælles eller særskilte initiativer har arbejdsmarkedsparter på EU-plan allerede bidraget til EU-debatten om grønnere job ved at fokusere på princippet om en retfærdig overgang, på synergier mellem klima- og energipakken for 2030 og EU's industripolitik og på behovet for kvalifikationer til grønne job⁴⁰. Eftersom overgangen til den grønne og ressourceeffektive økonomi har en stærk indvirkning på sektorniveau, har arbejdsmarkedsparterne en direkte interesse i at blive inddraget gennem deres arbejde i EU's udvalg for social dialog på sektorplan.

Kommissionen vil opfordre de europæiske arbejdsmarkedsparter til at videreudvikle fælles initiativer som led i den europæiske sociale dialog på såvel tværfagligt som sektorspecifikt plan og at tage hensyn til anbefalingerne fra EREP - European Resource Efficiency Platform - for yderligere at sikre nær inddragelse af arbejdstagere i spørgsmål vedrørende miljøforvaltning, energi- og ressourceforbrug og nye risici på arbejdspladsen, forbedre arbejdstagernes ret til information og høring og udvikle sektordækkende køreplaner for ressourceeffektivitet.

³⁷ Forordning (EU) nr. 538/2014 af 16. april 2014 om ændring af forordning (EU) nr. 691/2011 om europæiske miljøøkonomiske regnskaber.

³⁸ Fidelio 1: Fully Interregional Dynamic Econometric Long-term Input-Output Model for the EU27 JRC 2013.

³⁹ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/guidelines-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_230736/lang--en/index.htm.

⁴⁰ Se f.eks. ETUC, BusinessEurope, CEEP, UEAPME (2014), *Skills needs in greening economies*.

5. Styrke internationalt samarbejde

I overensstemmelse med konklusionerne fra FN's Rio+20-konference om bæredygtig udvikling er EU indstillet på at opnå en retfærdig global overgang til en inklusiv grøn økonomi i samarbejde med andre internationale partnere. Dette kræver, at der tages hensyn til den sociale dimension af miljø- og klimaforandringsspolitikker og deres indbyrdes sammenhænge i forbindelse med udviklingsrammen for perioden efter 2015 og målene for bæredygtig udvikling.

EU arbejder tæt sammen med ILO om grønne beskæftigelsesrelaterede udfordringer, herunder: sikring af grønne job er anstændige job; anvendelse af arbejdsnormer, navnlig arbejdstilsyn og sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, i grøn beskæftigelse; bekæmpelse af uformel økonomi i grønne sektorer som f.eks. affaldshåndtering; foregribelse af kommende kvalifikationsbehov og vedtagelse af uddannelsespolitikker, som fremmer opfyldelsen af efterspørgslen efter grønne kvalifikationer.

Overgangen til en inklusiv grøn økonomi er også blevet behandlet i bilaterale dialoger med EU's strategiske partnere som f.eks. USA, Canada og Kina og vil fortsat blive drøftet også med andre partnerlande i fremtiden. Inden for rammerne af sin politik for udviklingssamarbejde og gennem den række af programmer og instrumenter, EU finansierer, vil EU også tilskynde partnerlande til at vedtage den integrerede tilgang til at gøre deres økonomier grønnere.

Kommissionen vil deltage i Green Growth Knowledge Platform, et globalt netværk af forskere og udviklingseksperter, der identificerer og foreslår løsninger på større videnskløfter i grøn vækstteori og -praksis, der blev lanceret i 2012 af Global Green Growth Institute, OECD, De Forenede Nationers Miljøprogram (UNEP) og Verdensbanken.

6. Konklusion

Omstilling til en grøn og ressourceeffektiv økonomi er først og fremmest en mulighed for at øge Europas globale konkurrenceevne, sikre de kommende generationers trivsel og støtte bæredygtig beskæftigelse af høj kvalitet og samtidig bidrage til genrejsning fra den nylige økonomiske krise.

Beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikker som helhed er nødt til at spille en mere aktiv rolle med hensyn til at støtte jobskabelsen og opfylde efterspørgsel efter arbejdskraft og kvalifikationer i forbindelse med overgangen til en grøn og ressourceeffektiv økonomi. Til det formål bør følgende områder prioriteres:

- øget integrering og koordinering af eksisterende europæiske og nationale politikker og initiativer
- yderligere udvikling af forvaltningsstrukturer og metodeværktøjer for at lette overgangen til en grøn og ressourceeffektiv økonomi, for bedre at koordinere politikker og for at sikre konsekvent overvågning af reformtiltag og etablering af et tættere samarbejde og en dialog med arbejdsmarkedsparterne om de beskæftigelsesmæssige udfordringer for en grønnere økonomi

- yderligere styrkelse af Kommissionens eksisterende informationsværktøjer og netværk for kvalifikationer for bedre at foregribe og overvåge udviklingen i sektorer og erhverv i forbindelse med grøn vækst og ressourceeffektiv og cirkulær økonomi
- sikring af, at EU's og medlemsstaternes finansieringsprogrammer og politikker støtter jobskabelsen i den grønne økonomi
- overvågning af fremskridt i forbindelse med grøn beskæftigelse som led i den fælles beskæftigelsesrapport
- arbejde i retning af lige konkurrencevilkår på internationalt plan i forbindelse med fremme af grøn og inklusiv vækst
- udvikling ud fra anbefalingerne i EREP af en bred strategi for grønne job, kvalifikationer og uddannelse.

Kommissionen opfordrer Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget til at tilslutte sig dette grønne beskæftigelsesinitiativ og bidrage til den videre udvikling af tiltag med henblik på at opnå en integreret tilgang til bæredygtig vækst og beskæftigelse i EU.